

Hoe beleven ECM ouders de doorverwijzing van hun kind naar het buitengewoon onderwijs?

Anneloes Vandenbroucke & Laura Vanclooster

- Obv masterproef Laura Vanclooster
- Methode:
  - Literatuurstudie
  - Belevingsonderzoek bij 10 gezinnen - Marokkaanse en Turkse kinderen die doorverwezen werden naar het BuLO (interview met ouder + korte vragenlijst)
  - Kenmerken leerlingen: vooral type 1 en tweede generatie

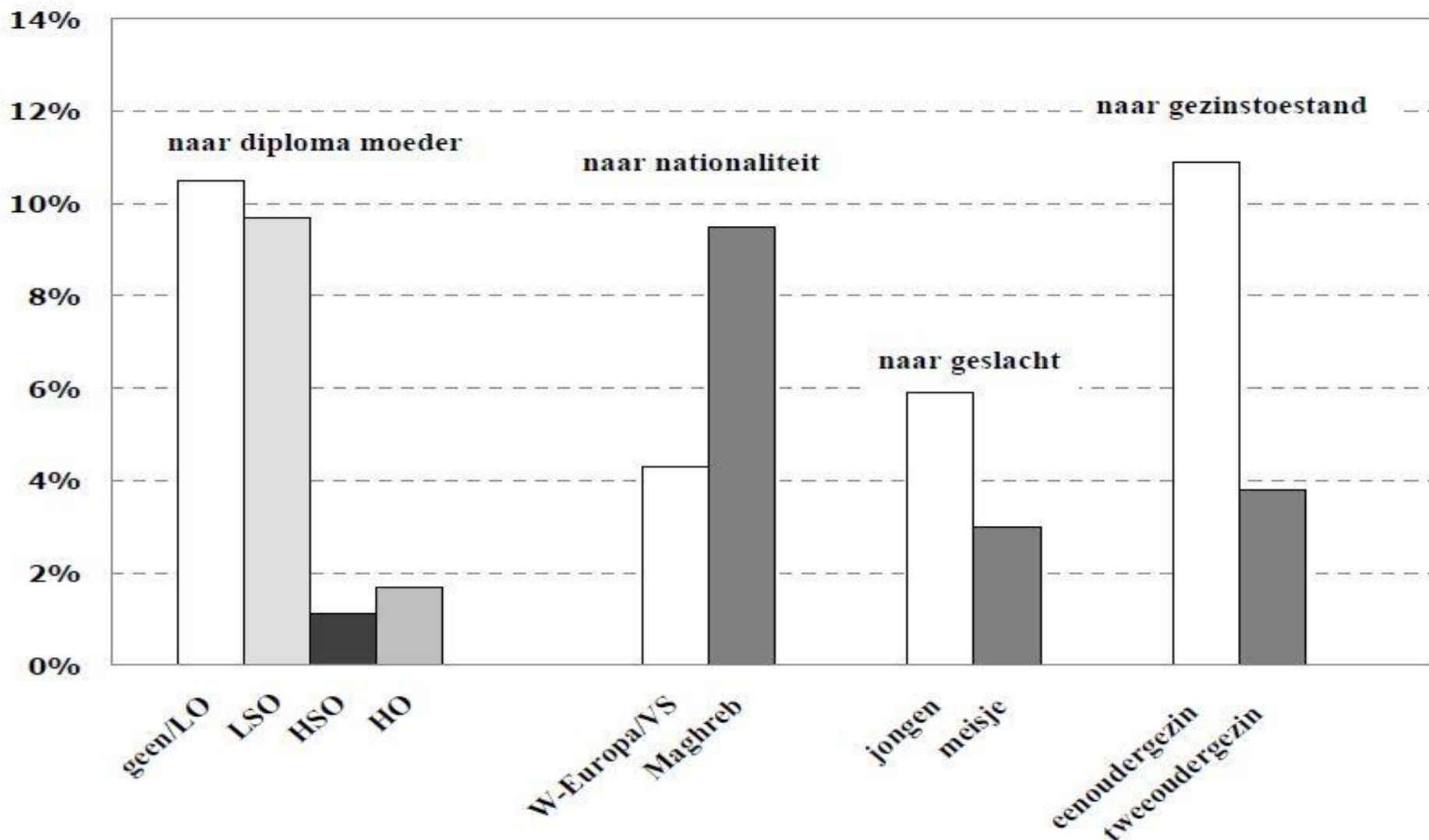
- 5% globale populatie in BuO; 7% bij lln. migratieachtergrond
- Oververtegenw. vooral in types 1 (lichte mentale handicap), 3 (ernstig emotioneel of gedragsprobleem) en 8 (ernstige leerstoornis)
- % leerlingen in type 1 vs. 8 (BuLO):

Migratieachtergrond?	% in type 1	% in type 8
Nee	32%	41%
Ja	68%	15%

- 75% kinderen in BuO kansarm
- Kansarmoede in Turkse & Marokkaanse gemeenschap > 50%
- % lln. met vreemde nationaliteit in gewoon vs. buitengewoon onderwijs naar onderwijsniveau

	gewoon	buitengewoon
KL	5,92%	5,66%
LO	6,3%	6,66%
SO	4,5%	8,5%

Kans op BuLO (Groenez, Nicaise & Van den Brande, 2003)

BELEVING VAN HET DOORVERWIJZINGSPROCES

- Volgens ouders geen of beperkte problemen voorafgaand -> verrast door doorverwijzing
- Melding van problemen gebeurt veel te laat -> meestal direct start van doorverwijzingsproces
- Zeer weinig communicatie tussen school & ouders + ééNZijdig gericht op doorverwijzing

- “De juf was altijd boos op mij. Ja, zo een beetje racistisch zo. Ze vroeg altijd wanneer ik van deze school weg zou gaan.”
- “...zij (de juf) zei ‘ik kan niet verder met dit kind’. ... Ja, het is alsof zij het geforceerd heeft. Ze wou hem niet in haar klas. ... Ze zei dat hij niet thuishoorde in de klas”
- “Ik denk dat wij misschien niet het recht hebben om naar een gewone school te gaan... omdat wij buitenlands zijn.”

- “Ze zei dat ze niet enkel tijd had voor X heel de tijd op te volgen, maar dat ze nog andere leerlingen heeft... Ze zei dat ze geen tijd had om X apart te helpen.”

- Bijna alle ouders rapporteren weinig of geen extra hulp voorafgaand aan doorverwijzing
- Gevoel dat doorverwijzing te vermijden was mits extra hulp

- IQ-test bijna altijd start van doorverwijzingsproces
- Vaak afname IQ-test zonder medeweten ouders

“Ze hebben mij pas op het einde gecontacteerd, op de laatste minuut bedoel ik dan om te vragen om een afspraak met mij te maken. En om te vertellen over de test die hij gedaan heeft en dat hij naar een speciale school moet gaan en hier niet meer mag blijven omdat hij de test niet goed gedaan had.”

- Fairness IQ-test? <-> Belangrijkste legitimering
- Quasi afwezigheid sociaal onderzoek
- Geen melding van alternatieven, terwijl ouders denken dat het advies bindend is
- CLB schakelt zich in in de 'plannen' v/d school en informeert ouders niet
- Onterecht benadrukken van tijdelijkheid
- Algemeen gevoel van machteloosheid bij ouders

- **Obv één school (type 1)!**
- Algemene ontevredenheid: te laag niveau, geen huiswerk, geen differentiatie
“Ja, het niveau is te laag. Het blijft altijd hetzelfde, het verandert niet. ... er is altijd routine op school. Hij ziet altijd hetzelfde wat hij het vorige jaar zag.”
- Schrik voor de toekomst: doorstromen, arbeidsmarkt
“... Maar nu zit ze al zo lang in type 1 en is het te laat. ... En nu ook als ik met de directrice praat dan zegt ze dat ze in type 1 nog even moet blijven en dat het daarna makkelijker voor haar zal zijn om naar type 8 te gaan. Dan zeg ik dat ze daar wel al drie jaar zit.”
- Meer gedragsproblemen, minder zelfvertrouwen, gevoelens van schaamte, niet thuis voelen
“Soms als hij thuiskomt pakt hij gedragingen over van daar. Hij enerveert mij dan hé. Hij maakt dan zo geluiden en ik vraag hem waarom. Hij zegt dan ‘omdat ik gehandicapt ben, ik zit toch in zo’n school’”

Ongelijke kansen vóór

- Gebrekkige kennis Nederlands
- Lager cultureel kapitaal (kennis onderwijssysteem, mogelijkheid tot begeleiding)
- Moeilijke gezinssituatie

Ongelijke behandeling voor / tijdens?

- Onvoldoende geïnformeerd door school/CLB
- Beperkte/eenzijdige/vertekende communicatie
- Gebruik IQ-test
- Geen sociaal onderzoek
- Onvoldoende ondersteuning vóór
- Geen alternatieve oplossingen tijdens

- Wat wél duidelijk is: de communicatie tussen de reguliere school en het gezin rond de doorverwijzing loopt niet goed
- Beperkt onderzoek -> nood aan bredere studie (vgl. met lage SES Belgen, opname andere types en scholen, visie betrokken scholen en CLB mee opnemen, etc.)
- Beleving gekleurd door betekenis buitengewoon onderwijs in verschillende culturen?

Vragenronde

